

מסורת הש"ס

(א) תמורה ל: ע"ז כד... (ב) ע"ז מנחם ספח כו... (ג) ע"ז מנחם ספח כו... (ד) ע"ז מנחם ספח כו... (ה) ע"ז מנחם ספח כו... (ו) ע"ז מנחם ספח כו... (ז) ע"ז מנחם ספח כו... (ח) ע"ז מנחם ספח כו... (ט) ע"ז מנחם ספח כו... (י) ע"ז מנחם ספח כו... (יא) ע"ז מנחם ספח כו... (יב) ע"ז מנחם ספח כו... (יג) ע"ז מנחם ספח כו... (יד) ע"ז מנחם ספח כו... (טו) ע"ז מנחם ספח כו... (טז) ע"ז מנחם ספח כו... (יז) ע"ז מנחם ספח כו... (יח) ע"ז מנחם ספח כו... (יט) ע"ז מנחם ספח כו... (כ) ע"ז מנחם ספח כו...

מוסף רש"י

ולד הנוגחת אסור. פרה שנתה ירחל כשהיא משונית ומת, ולזה סבול לקרן, היא וולדה נבחר, ונתנה שנתה בעד אחד או ע"פ כהנים שהיה משלמן ויהן עדים כדכר אלו וסבול ואמרת כהנים הינם מן האין להוליד את המוקדה, ומן האין ויהי ימיה להוליד את הנגמט ע"ז כדכר, זה וזה גורם, הכר שנתה על כהנה זו והיא גרמה לאסור שבה, והיא גרמה לאסור והמת, ולכיון מותר ואמת אסרה ומותרו כ"ל.

הנשרפין פרק תשיעי סנהדרין

פ.

עין משפט
גר מצוה

כ"ד א מ"י פ"ד מלכות
רוח הלכה ו סמ
לאון קמ"ג:
כ"ד ב מ"י פ"ה מהל' מקו
ממון הלכה י:
כ"ד ג ד מ"י ע"ש הלכה י:
כ"ד ה מ"י ע"ש הלכה י:
וכ"ד ה מהל' אסורי
מזבח הלכה יג יג:

הקבוע למזבח כדא"י הם אבל בעלמא אמרינן דלכונשיניהו דיניקין ומטעם זה היה אומר רבינו תם דנראה להמיר דרוסת האוב כרוב דמעשים בכל יום דזאינס טורפין שה מן העדר דרושה מליל הנהמה ושרינן לה אע"ג דבעלי חיים חשיבי וכן כרוב עופות דרוסין אווין ותרנגולין דמותרין והיכל דמתערב כרובא דחייבין דפטרינן אפילו ניידי ולא אמרינן כל דפריש מרובא פריש לאו פטורין דמישמרו בהנאה קאמר אלא פטורין דלא אטרחיהו כי דינא להורגם דכתיבת בעלים כך מיתת השור ועוד דלא לימי לאחלופי בחדם דנחלם כולי עלמא לא פליגי דפטורי מדע דלרבי יהודה אמאי כונסין אותן לכיפה וענין דער בעלי חיים ומתקלקל חלידו וכיפמו דלרבה ליערפליהו בקופין וליקבריהו אלא ודאי אמי לאחלופי בחדם וענין היכירא דפטרינן להו ולא חיישינן לתקלה אבל בנמתי דזכיהו חיישינן לתקלה טפי דאיכא כמה ספק איסורין לפי שהן מוקדשין כגון ורוב על גבי השור ובא חבירו ורוב דקדושין (דף טו.) וסמיכה על גבי ראש גדי וטלה וחלז מוקדשין על גבי מחמו דשרי בשור הנסקל לפי שאינו דרך הנאמו (פסחים דף ק"ג.) ועוד דאיכא איסור מעילה דהודי במעילה במיתה הלכך כולן ימותו ואל תמחה כיון דאיסורי הנאה נינהו הני דשמעתין אמאי לא מקינו בהו רבנן מימה וזיקיו להורגן וכו' זיקיו כ"ד להרוג כל איסורי הנאה הרי הוא כהוא דמוקו לה ר"ל.) והוא שהמחו ואסורין כהנאה ולא מקינו להו מימה אלא אמרו כל הקודש להורגן וזה ופרקי רבא היינו דקתני עלה אפילו אבא חלפתא בנייהן אלא אמר רבא שנים כ"ו ואפילו אבא חלפתא דלא תלין ביה שהרג אבל בשוורים אותן שיש לתלות בהן שהרגו חייבין ומשום יזערת הרע מקרבך ועוד אמר ר"ת דשור הנסקל אינו נאסר מחיים ופי' דכולה היא שמעתא (דממשמע שנאמר סקול יסקל איני יודע שהיא נבילה ונבילה אסורה באכילה מוכחת כן וסוגיא דפ"ג דקדושין (דף טו.) כל כפור טהורה לרבות את המשוולת וזה אשר לא תכלו לרבות את המשוולת ופרקי אפי' אבא חלפתא אינו נאסר מחיים ופי' דכולה פירוש שלא יהו מותרין כשזוחטין בה מאלו שזומדין והקולו למזון

אי הכי היינו דקתני עלה אמר ר' יוסי אפילו אבא חלפתא בנייהן אלא אמר רבא הכי קאמר שנים שהיו עומדין ויצא חין מביניהם והרג שניהם פטורין וא"ר יוסי אפילו אבא חלפתא בנייהן י' שור שנגמר דינו שנחערב בשוורין אחרים מעלייא סוקלין אותן ר' יהודה אומר כונסין אותן לכיפה והתניא פרה שהמיתה ואחר כך ילדה אם עד שלא נגמר דינה ילדה וולדה מותר אם משנגמר דינה ילדה וולדה אסור נתרבב באחרים ואחרים באחרים כונסין אותן לכיפה ר' אלעזר בר' שמעון אומר מביאין אותן לב"ד וסוקלין אותן אמר מר אם עד שלא נגמר דינה ילדה וולדה מותרת ואף על גב דרבי נגחה הות מייעברה (והאמר רבא וולד הנוגחת אסור היא וולדה נגחה ולד הנרקעת אסור היא וולדה נרבעו אימא אם עד שלא נגמר דינה עיברה וילדה וולדה מותר אם משנגמר דינה עיברה וילדה וולדה אסור הניחא למאן דאמר (זו זה גורם אסור אלא

אי הכי הא דתני עלה וכו'. בין לרש לקיש בין לשמאל קא מוסיב. או הכי דתני אחרים דמתני דרוחמיס קאמר והאי רוחא שנחערב בהוכר ולכסוף נתערב קאמר הא דתני עלה דברייתא הכי רוחא שנחערב בחמירי כולן פטורין אמר רבי יוסי אפילו אבא חלפתא בנייהן כולן פטורין אמאי אפילו דקאמר ר' יוסי: אלא אמר רבא. בשלל הוכר לביט דין קאמר כגון שנים עומדין וילא חן מביניהם ואין יודעין אי זה מהן זרקו שניהם פטורין אמר רבי יוסי אפילו אבא חלפתא בנייהם שהכל יודעין שהוא חסיד ולא זרקו לא מחייבין לאידך משום האי חזקה ובהא אפילו רבי יהודה מודה ורבי יהודה דאמר כונסין אותן לכיפה לא עלה קאי אלא הכי קאמר ת"ק וחסורי מחסרה מתני' והכי קתני שור שנגמר דינו וכו' סוקלין אותו דהא על כרחיך כולו אסרי בהנאה ואין הפסד לבעלים כסקילה הלכך סוקלין אותם כדי שמתקיים מצות סקילה במחויב בה: כונסין אותן לכיפה. שא"כ לוקלין אלא להטריח כ"ד אלא כונסין אותן במדר והם מחיים דבעב: והפניא. בניחותא: ולדה מותר. לקמן מפרש לה: ולדה אסור. דעובר דין אמו הוא וגם הוא נאסר כגמר דין אמו: והאמר רבא ולד הנוגחת אסור. בהקדמה כגון שנתה על פי עד אחד או על פי הבעלים דמתקרא לגבוה ולא להדיט הלכך על כרחיך שמעינן מדרבא דהיכא דאית עדים אסור אף להדיט וזכרין לגמור דין שניהם והא ליכא למימר טעמא דת"ק דתני וולדה מותר משום דלא נגמר דינו עמה דאי בשלל נא לב"ד מאי איריא ולדה אפילו אמו נמי אס לא נגמר דינה לא מתקרא וכו' איצטרך תנא למיחיי מותר הכי אשמעינן דאין זקוק להביאה לב"ד קאמר ותיובתא דרבא: אימא אס עד שלא נגמר דינה עיברה וילדה. דהיינו כגון נגיחה דין דלא היה ולד לא בשעת נגיחה ולא בשעת גמר דין ולא נזכר מן האיסור דאכתי אימיה הוה שריא ולדה מותר: אס משנגמר דינה עיברה וילדה. דנולד מן האיסור אסור אע"ג דלא הוה בשעת נגיחה ולא בשעת גמר דין: הניחא למאן דאמר. פלוגתא הוא בתמורה (דף ק"ג.) אפי' איכא

ולכן אין לאסור משולחת לומר דחל עליה איסורא לאחר שילוח לישחט ולאסרה באכילה כדון שאר עופות טמאין דכתיב בקרא ופרקי (והוא) רובע ורבע דאיסורו מחיים פי' דמחיים אסור לשוחטין ולהקריבין לגבוה ומשני הני מיילי לגבוה אבל להדיט שרי והרי רובע ורבע בעדים דמחיים אסורי מחיים חל עליהן האיסור לישחט ואם שחטן אסורין אף איני אביא משולחת ומשני רוב בעלי חיים קאמרינן ואם כן דאין שור הנסקל נאסר כל זמן שהוא חי שור שלא נגמר דינו שנחערב בשוורים אחרים שנגמר דינם כולם פטורין ומותרין בגיחה ובעורה ואין כאלו עיניו הדין כיון דפטורין מסקילה מיהא לכשישחטו או ימותו יהו אסורין בהנאה והא דאומר שלהי פרק ד' וה' (ב"ק דף קמ. ושם) דשור שנגמר דינו מכרו אינו מכור אפילו לרדיא היינו משום דאסור לענות דינו ומזהו לסוקלו ועד דאין לו מכר (וואין) לו בעלים והלוקח שנגמר דינו אסור באכילה כן נראה לר"ת וקשה דבשלהי פ"ק דערבין (דף טז.) משמע דשור הנסקל נאסר מחיים גבי האשה שמתה נהנין בשערה דמפרש התם זו מיתתה אוסרתה וזו גמר דינה אוסרתה ויש לפרש גמר דינה כלומר מחיים חל עליה איסור שאסורה אפילו שחטה דעבדה כעין בשור וזו מיתתה אוסרתה ואין עליה שום איסור מחיים ויש ראייה דלא נאסר מחיים מהא דתניא במרובה (ב"ק דף עא. ושם) ובפרק אלו נערות (פמיון דף לג.) גג שור הנסקל וטבחו משלם תשלומי ארבעה ושמשה דברי רבי מאיר ואמאי הא לימיה במצירה וקאמר ריש לקיש התם במרובה כל שיצנו בטביחה ישנו במצירה וכל שאינו בטביחה וכו' והוא הדין דכל שאינו במצירה אינו בטביחה אבל אי שרי בהנאה ניחא שיכול למוכרו לרכוב עליו עד בית הסקילה או ליהנות בו מעט עד אותה שעה או אם היו בית דין מתעללין בסקילתו ומיהו מה שאומר ר"ת דאין לו מכר ואין לו בעלים זה לא יתכן ומה שפסק ר"ת בעד שיש בו זה אחד ספק דרוסה דשרינן מטעם דכל דפריש מרובא פריש לא יתכן דיש לאסור גיירה שמא יקח מן הקבוע אלא היכא דפריש מאליו כגון כנמאל ביד נכרי אבל אם נאסר בהערות ופירש לא אמרינן מרובא פריש ואם יש בעד ספק דרוסה אפילו אחד כריצוה ימותו כולן מדע דטבעת על ע"ז שנחערב כרובא כולן אסורות ובפירשה אחת מהן פליגי רב שמואל (י"א) אסרת או לא אבל בהיה גופא לא פליגי דכ"ע מודו דלסקירה וכל איסורי הנאה שפירשו מתערבות אסורין ולא אמרינן מרובא פריש וטעמא גיירה שמא יקח מן הקבוע ל"ש חולין ל"ש קדשים ומיהו יש ליישב דברי ר"ת דשאני כ"ח כיון דלפטר ע"י ניכשיניהו ונייעידן ווא"ת ואמאי תנן ימותו לימא ירעו עד ספתאכו שהרי כמה קדשים אמרינן בהו ירעו ולא חיישינן לתקלה ובסיפא אמר כרובע ורבע ירעו ולכשיסתאכו יפסדו וישחטו ויחלו מטעם כל דפריש מרובא פריש ו"ל דלא עבדינן תקנה ברעיהו כיון דלאחר רעיהו נמי לא משתרי אלא מטעם כל דפריש: ואחרים באחרים כו'. הכא אין לחוש אי גרם הכי דאסר ספק ספיא דהך ברייתא כו' יהודה אמאי וכו' התערבות (נחמס דף קד. ושם) מסקינן דר' יהודה אסר ספק ספיא אפילו בשאר איסורין אבל במתני' דכל הללמיס (ע"ז מט.) ובמס' ערלה (פ"ג מט.) לא גרסינן ואחרות באחרות דפריש כו' התערבות על שמואל דאסר ספק ספיא מברייתא שמתרת ולא משכח דקאי בשמואל אלא רבי יהודה ויש מפרש דמיידי שנחערבו כל האחרים באחרים דליכא אלא חד ספיא וגרם נמי התם ואחרות באחרות וכו' ת מ לי נתערב בפעם אחת מה לי ב' פעמים איצטרך במחויב משום דאיכא תרי רובי כדאיחא כפ"ק דתמותות (דף טו.) דעבי רוב העיר ורוב סיעה ושרינן אפילו בעיר קטנה ואין הולכים אחר רוב העיר גרידתא אפילו גדולה כאלטוביא: אלא

מקינו בהו רבנן מימה וזיקיו להורגן וכו' זיקיו כ"ד להרוג כל איסורי הנאה הרי הוא כהוא דמוקו לה ר"ל.) והוא שהמחו ואסורין כהנאה ולא מקינו להו מימה אלא אמרו כל הקודש להורגן וזה ופרקי רבא היינו דקתני עלה אפילו אבא חלפתא בנייהן אלא אמר רבא שנים כ"ו ואפילו אבא חלפתא דלא תלין ביה שהרג אבל בשוורים אותן שיש לתלות בהן שהרגו חייבין ומשום יזערת הרע מקרבך ועוד אמר ר"ת דשור הנסקל אינו נאסר מחיים ופי' דכולה היא שמעתא (דממשמע שנאמר סקול יסקל איני יודע שהיא נבילה ונבילה אסורה באכילה מוכחת כן וסוגיא דפ"ג דקדושין (דף טו.) כל כפור טהורה לרבות את המשוולת וזה אשר לא תכלו לרבות את המשוולת ופרקי אפי' אבא חלפתא אינו נאסר מחיים ופי' דכולה פירוש שלא יהו מותרין כשזוחטין בה מאלו שזומדין והקולו למזון

אלא